

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ТРЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Временна комисия за обсъждане на Законопроект за изменение и допълнение на Конституцията на Република България

ДОКЛАД

Относно: Законопроект за изменение и допълнение на Конституцията на Република България № 554-01-144, внесен от Цеца Цачева и група народни представители на 24 юли 2015 г., приет на първо гласуване на 23 септември 2015 г.

***Проект !
Второ гласуване***

ЗАКОН
за изменение и допълнение
на Конституцията на Република България

(обн., ДВ, бр. 56 от 1991 г., изм., бр. 85 от 2003 г., бр. 18 от 2005 г., бр. 27 от 2006 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2006 г. - бр. 78 от 2006 г.; бр. 12 от 2007 г.)

Предложение от н.п. Петър Славов:

Създава се нов § 1:

§ 1. В чл. 79, ал. 2 съюзът „и” се заменя със запетая, а накрая се добавя „и правомощията по чл. 84, т. 16, изречение второ.”

Предложение от н.п. Петър Славов:

Създава се нов § 2:

§ 2. В чл. 84, т. 16 съюзът „и” след думите „Върховния административен съд” се заменя със запетая, след думите „главния прокурор” се добавя „и на Инспектората към Висшия съдебен съвет” и се създава изречение второ: „Народното събрание може да изисква, изслушва и приема и други доклади на главния прокурор за прилагането на закона, резултатите от противодействието на престъпността и

осъществяването на наказателната политика по проблеми от съществен обществен интерес.”

Предложения на н.п. Атанас Атанасов, Радан Кънев, Корман Исмаилов, Иван Кирилов Иванов, Вили Лилков, Валентин Павлов, доц. Борислав Великов и Гроздан Караджов:

Създава се нов § ..:

§ ... В чл. 84, т. 16 се създава изречение второ: „Народното събрание може да изисква, изслушва и приема и други доклади на главния прокурор за прилагането на закона, резултатите от противодействието на престъпността и осъществяването на наказателната политика.“

Предложение от н.п. Петър Славов:

Създава се нов § 3:

§ 3. В чл. 119, ал. 1 думите „окръжни, военни и районни“ се заменят с „и регионални“.

Предложения на н.п. Радан Кънев, Иван Кирилов Иванов, Атанас Атанасов, Гроздан Караджов и Валентин Павлов:

Създава се нов §...:

§... В чл. 120, ал. 2 думите „освен изрично посочените със закон“ се заличават.

Предложения на н.п. Атанас Атанасов, Радан Кънев, Корман Исмаилов, Иван Кирилов Иванов, Вили Лилков, Валентин Павлов, доц. Борислав Великов и Гроздан Караджов:

Създава се нов §...:

§... В чл. 125, ал.2 се създава изречение второ: „Това правомощие не се отнася до актове на Министерски съвет и министрите, които постановяват като орган по назначаването.“

Предложения на н.п. Радан Кънев, Иван Кирилов Иванов, Атанас Атанасов, Гроздан Караджов и Валентин Павлов:

Създава се нов §...:

§ ... В чл. 126, ал.2 думите „и методическо ръководство“ се заличават.

Предложения на н.п. Радан Кънев, Иван Кирилов Иванов, Атанас Атанасов, Гроздан Караджов и Валентин Павлов:

Създава се нов §...:

§ ... Създава се чл. 126а:

„Чл. 126а. Разследването на тежки престъпления от общ характер, извършени от лица, заемащи висши държавни и управленски длъжности, се осъществява от Заместник главен прокурор за противодействие и борба с корупцията, който се избира от Висшия съдебен съвет с квалифицирано мнозинство от 2/3 от всички негови членове за срок от пет години. При осъществяване на дейността си и постановяването на актовете си той е независим от главния прокурор и се отчита пред Висшия съдебен съвет ежегодно.“

Предложения на н.п. Атанас Атанасов, Радан Кънев, Корман Исмаилов, Иван Кирилов Иванов, Вили Лилков, Валентин Павлов, доц. Борислав Великов и Гроздан Караджов:

Създава се нов §...:

§... В чл.127 т. 5 се отменя.

§ 1. В чл. 129 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „от Висшия съдебен съвет“ се заменят със „съответно от съдийската и от прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет“.

2. В ал. 2, изречение първо след думите „по предложение на“ се добавя „Пленума на“.

Предложение от н.п. проф. Борислав Борисов, Кирил Цочев, Лъчезар Никифоров, Михо Михов, Мариана Тодорова, Иван Станков, Георги Кючуков, Светослав Белемезов, Иван Славов, Иван Пенков Иванов и Петър Кадиев:

В чл. 129, ал. 1 думите „Висшия съдебен съвет“ се заменят с „Пленума на Висшия съдебен съвет“.

Предложение от н.п. Борислав Миланов, Никола Ханджийски, доц. Борислав Великов, Костадин Марков:

В чл. 129, ал. 3 т. 1 се изменя така:

„1. навършване на 65-годишна възраст, а за съдиите от Върховния касационен съд и Върховния административен съд и за прокурорите от Върховна касационна прокуратура и Върховна административна прокуратура при навършване на 69-годишна възраст;“.

Предложение от н.п. Волен Сидеров, Явор Нотев и Десислав Чуколов:

Чл. 129 ал. 4 се изменя така:

„(4) В случаите по ал. 3, т. 5 председателят на Върховния касационен съд, председателят на Върховния административен съд и главният прокурор се освобождават от Народното събрание по предложение на една четвърт от народните представители, прието с мнозинство на повече от половината от народните представители.“

Предложения на н.п. Радан Кънев, Иван Кирилов Иванов, Атанас Атанасов, Гроздан Караджов и Валентин Павлов:

В чл. 129, ал. 2 думите „седем години“ се заменят с „пет години“.

Предложение от н.п. Георги Кадиев:

В §1 относно чл. 129 се правят следните изменения:

1. Точка 1 се изменя така:

“1. В ал. 1 след думата “назначават”, се поставя запетая и се добавя думата “възстановяват”, а изразът “от Висшия съдебен съвет” се заменя със “съответно от съдийската и от прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет”.

2. Създава се т. 3:

“3. В ал. 3, думите “с решение на Висшия съдебен съвет” се заменят “с решение на съдийската, съответно на прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет”.

Предложение от н.п. Явор Хайтов, Румен Йончев, Георги Ковачев, Светлин Танчев и Борислав Иглев:

Създава се § 1а:

§ 1а. В чл. 130 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 3 след думите „Единадесет от членовете на Висшия съдебен съвет се избират от Народното събрание“ се добавя „с мнозинство от две трети от народните представители“.

2. Алинея 5 се изменя така:

„(5) Заседанията на Висшия съдебен съвет се председателстват от представляващия Висшия съдебен съвет.“

Предложение от н.п. Петър Славов:

Създава се § 1а:

§ 1а. В чл. 130, ал. 3 след думите „Народното събрание” се добавя „с мнозинство две трети от всички народни представители”, а след думите „съдебната власт” се добавя „чрез пряк избор”.

Предложение от н.п. проф. Борислав Борисов, Кирил Цочев, Лъчезар Никифоров, Михо Михов, Мариана Тодорова, Иван Станков, Георги Кючуков, Светослав Белемезов, Иван Славов, Иван Пенков Иванов и Петър Кадиев:

Създава се нов § 2:

§ 2. В чл. 130 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 3 след думите „Единадесет от членовете на Висшия съдебен съвет се избират от Народното събрание“ се добавя „с мнозинство от две трети от народните представители“.

2. В ал. 5 изречение първо се изменя така: „Министърът на правосъдието участва в заседанията на Пленума на Висшия съдебен съвет и може да изразява становища по въпроси от компетенциите на Пленума.“

3. В ал. 6 в началото се добавя: „Висшият съдебен съвет се състои от Пленум и две колегии. Пленумът на“.

Предложение от н.п. Волен Сидеров, Явор Нотев и Десислав Чуколов:

В чл. 130 ал. 3 се отменя.

Предложения на н.п. Радан Кънев, Иван Кирилов Иванов, Атанас Атанасов, Гроздан Караджов и Валентин Павлов:

Създава се нов §...:

§ 10. В чл. 130 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 4 думите „пет години“ се заменят с „три години“.

2. В ал. 7 се създава изречение второ: „При неприемане на доклада за дейността на прокуратурата, представен от главния прокурор, Висшия съдебен съвет, с квалифицирано мнозинство от две трети от всички членове, предлага на президента освобождаването му от поста.“

Предложение от н.п. Георги Кадиев:

В чл. 130 ал. 5 се отменя.

§ 2. Създават се нов чл. 130а и чл. 130б:

“Чл. 130а. (1) Висшият съдебен съвет се състои от съдийска и прокурорска колегии.

(2) Съдийската колегия има тринадесет членове и включва председателите на Върховния касационен съд и на Върховния административен съд, шестима членове, избрани от общото събрание на съдиите, и петима членове, избрани от Народното събрание.

(3) Прокурорската колегия има дванадесет членове и включва главния прокурор, четирима членове, избрани от общото събрание на прокурорите, един член, избран от общото събрание на следователите, и шестима членове, избрани от Народното събрание.

(4) Редът за предлагане и процедурата по избор на членовете на колегиите на Висшия съдебен съвет се уреждат със закон.

(5) В съответствие със своята професионална насоченост всяка от колегиите решава следните въпроси:

1. назначава, повишава, премества и освобождава от длъжност съдиите, прокурорите и следователите;

2. налага дисциплинарните наказания понижаване и освобождаване от длъжност на съдиите, прокурорите и следователите;

3. назначава административните ръководители в органите на съдебната власт;

4. решава организационни въпроси на съответната система от органи на съдебната власт;

5. дава становища по законопроекти в обхвата на своята компетентност.

(6) Пленумът на Висшия съдебен съвет се състои от всички негови членове и има следните правомощия:

1. приема проект на бюджет на съдебната власт и го внася за разглеждане в Народното събрание;

2. взема решение за прекратяване на мандата на избран член на Висшия съдебен съвет при условията на чл. 130, ал. 8;

3. организира квалификацията на съдиите, прокурорите и следователите;

4. решава общи за съдебната власт организационни въпроси;

5. приема годишните доклади на органите на съдебната власт по чл. 84, т. 16;

6. управлява недвижимите имоти на съдебната власт;

7. прави предложение до президента на републиката за назначаване и освобождаване на председателя на Върховния касационен съд, председателя на Върховния административен съд и главния прокурор.

Чл. 130б. (1) Заседанията на Пленума на Висшия съдебен съвет се председателстват от министъра на правосъдието. Той не участва в

гласуването. При отсъствие на министъра на правосъдието Пленумът на Висшия съдебен съвет се председателства от председателя на Върховния касационен съд.

(2) Съдийската колегия се председателства от председателя на Върховния касационен съд, а прокурорската колегия се председателства от главния прокурор. Министърът на правосъдието може да присъства на заседанията.”

Предложение от н.п. Петър Славов:

В § 2:

1. В чл. 130а, ал. 6, т. 6 думите „недвижимите имоти” се заменят с „имуществото”.

2. В чл. 130б:

а) в ал. 1, изречение трето накрая се добавя „а в негово отсъствие - от председателя на Върховния административен съд”;

б) алинея 2 се изменя така:

„(2) Съдийската колегия се председателства от председателя на Върховния касационен съд, а в негово отсъствие - от председателя на Върховния административен съд. Прокурорската колегия се председателства от главния прокурор, а в негово отсъствие - от члена на колегията, избран от общото събрание на прокурорите или следователите, с най-дълъг юридически стаж. Министърът на правосъдието може да присъства на заседанията, като не участва в гласуването.“

Предложение от н.п. проф. Борислав Борисов, Кирил Цочев, Лъчезар Никифоров, Михо Михов, Мариана Тодорова, Иван Станков, Георги Кючуков, Светослав Белемезов, Иван Славов, Иван Пенков Иванов и Петър Кадиев:

В § 2, който става § 3 се правят следните изменения:

1. В чл. 130а:

а) алинеи 2 и 3 се изменят така:

„(2) Съдийската колегия има четиринадесет членове и включва председателите на Върховния касационен съд и на Върховния административен съд, шестима членове, избрани пряко от съдиите, и шестима членове, избрани от Народното събрание.

(3) Прокурорската колегия има единадесет членове и включва главния прокурор, четирима членове, избрани пряко от прокурорите, един член, избран пряко от следователите, и петима членове, избрани от Народното събрание.“

б) алинея 5 се изменя така:

„(5) В съответствие със своята професионална насоченост всяка от колегиите решава следните въпроси:

1. решава организационни въпроси на съответната система от органи на съдебната власт;

2. изготвя и предлага на Пленума на Висшия съдебен съвет проекта на бюджет за съответната система от органи на съдебната власт;

3. предлага на Пленума за назначаване, повишаване, преместване и освобождаване от длъжност съдиите, съответно прокурорите и следователите;

4. решава други въпроси, възложени ѝ със закон.“

2. Член 130б се изменя така:

„Чл. 130б. (1) Пленумът на Висшия съдебен съвет се председателства на ротационен принцип за срок от шест месеца от председателите на Върховния касационен съд, Върховния административен съд и главния прокурор.

(2) Съдийската колегия се председателства на ротационен принцип за срок от шест месеца от председателите на Върховния касационен съд и Върховния административен съд, а прокурорската колегия се председателства от главния прокурор. Министърът на правосъдието може да присъства на заседанията.“

Предложение от н.п. Волен Сидеров, Явор Нотев и Десислав Чуколов:

В чл. 130а се правят следните изменения:

1. Алинеи 2 и 3 се изменят така:

„(2) Съдийската колегия има 13 членове и включва председателите на Върховния касационен съд и на Върховния административен съд.

(3) Прокурорската колегия има дванадесет членове и включва главния прокурор, седем членове, избрани от общото събрание на прокурорите и четирима членове, избрани от общото събрание на следователите.“

2. В ал. 6 т. 6 отпада.

Предложения на н.п. Радан Кънев, Иван Кирилов Иванов, Атанас Атанасов, Гроздан Караджов и Валентин Павлов:

В чл. 130б се създава ал. 3:

„(3) Право на предложения за председатели на Върховния касационен съд и Върховния административен съд имат само членовете на съдийската колегия във Висшия съдебен съвет, за предложения за главен прокурор само членовете на прокурорската колегия.“

Предложения на н.п. Атанас Атанасов, Радан Кънев, Корман Исмаилов, Иван Кирилов Иванов, Вили Лилков, Валентин Павлов, доц. Борислав Великов и Гроздан Караджов:

В § 2, чл. 130а се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 5:

а) в т. 3 думите „административните ръководители в органите на съдебната власт“ се заменят с „председателите на съдилища и ръководителите на прокуратури“;

б) създават се нови т. 4 и 5 и т. 6, 7 и 8:

„4. взема решение за прекратяване на мандата на избран член на съответната колегия при условията на чл. 130, ал. 8;

5. организира квалификацията на съдиите, прокурорите и следователите;

6. изготвя проект на бюджет на съдилищата и прокуратурата и го внася за разглеждане в Пленума;

7. прави предложение до президента на републиката за назначаване и освобождаване на председателя на Върховния касационен съд, председателя на Върховния административен съд и главния прокурор;

8. съответната колегия на Висшия съдебен съвет дава разрешение за повдигане на наказателно обвинение срещу съдия, прокурор и следовател при условията на чл. 132 от Конституцията. Искането пред съответната колегия се прави от главния прокурор и към него се представят съответните доказателствени материали. Решението се взема с мнозинство от 2/3 от членовете на колегията;“

в) точки 4 и 5 стават съответно т. 9 и 10.

2. В ал. 6:

а) точка 1 се изменя така:

„1. приема проект на бюджет на Висшия съдебен съвет, като одобрява самостоятелните бюджети на съдилищата и прокуратурата и ги внася за разглеждане в Народното събрание;“

б) точки 2 и 3 отпадат;

в) точки 4 и 5 стават съответно т. 2 и 3;

г) създава се нова т. 4:

„4. по искане на 1/5 от народните представители отстранява временно от длъжност главния прокурор в случай на обосновано предположение за извършено престъпление от общ характер.“;

д) точки 6 и 7 отпадат.

Предложение от н.п. Георги Кадиев:

В § 2 се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 130а:

а) в ал. 5 т. 5 се изменя така:

“5. организира и извършва атестирането на съдии, прокурори и следователи в предвидените от закона случаи.”;

б) в ал. 6 се създава т. 8:

“8. дава становища по законопроекти, свързани с дейността на органите на съдебната власт.”

2. Член 130б се изменя така:

„Чл. 130б. (1) Заседанията на Пленума на Висшия съдебен съвет се председателстват от министъра на правосъдието. Той не участва в гласуването. При отсъствие на министъра на правосъдието Пленумът на Висшия съдебен съвет се председателства от председателя на Върховния касационен съд. Главният инспектор участва в заседанието на Пленума на Висшия съдебен съвет и в заседанията на съдийската и прокурорската колегии, но не участва в гласуването.

(2) Съдийската колегия се председателства от председателя на Върховния касационен съд, а прокурорската колегия се председателства от главния прокурор. Министърът на правосъдието може да присъства на заседанията.“

§ 3. Досегашният чл. 130а става чл. 130в и в него т. 2 се отменя.

Предложение от н.п. проф. Борислав Борисов, Кирил Цочев, Лъчезар Никифоров, Михо Михов, Мариана Тодорова, Иван Станков, Георги Кючуков, Светослав Белемезов, Иван Славов, Иван Пенков Иванов и Петър Кадиев:

Параграф 3 става § 4 и се изменя така:

„§ 4. Досегашният чл. 130а става чл. 130в и в него т. 1 и 2 се отменят.“

Предложение от н.п. Волен Сидеров, Явор Нотев и Десислав Чуколов:

Параграф 3 отпада.

Предложение от н.п. Димитър Делчев, Настимир Ананиев, Корман Исмаилов, Борислав Миланов, Радан Кънев, Найдено Зеленогорски, Гроздан Караджов, Атанас Атанасов, Антони Тренчев, Борис Станимиров и Румен Христов:

Създава се § 3а:

§ 3а. Член 131 се отменя.

Предложение от н.п. Димитър Делчев, Настимир Ананиев, Антони Тренчев, доц. Димитър Шишков, Димитър Танев:

Създава се § 3а:

§ 3а. В чл. 131 думата „тайно“ се заменя с „явно“.

Предложения на н.п. Радан Кънев, Иван Кирилов Иванов, Атанас Атанасов, Гроздан Караджов и Валентин Павлов:

Създава се нов §..:

§ ... В чл. 131 думата „тайно“ се заменя с „явно“.

§ 4. В чл. 132а, ал. 6 се създава ново изречение второ: “Инспекторатът прави проверки за почтеност и конфликт на интереси на съдии, прокурори и следователи, проверява пълнотата и верността на имуществените декларации, прави проверки за установяване на прояви, уронващи престижа на съдебната власт, и такива, свързани с нарушаване на независимостта на съдиите, прокурорите и следователите.”, а досегашното изречение второ става изречение трето.

Предложение от н.п. Петър Славов:

В § 4 относно чл. 132а, в ал. 2 думата „народните“ се заменя с „всички народни“.

Предложение от н.п. Волен Сидеров, Явор Нотев и Десислав Чуколов:

В § 4, в чл. 132а, ал. 6 ново изречение второ се изменя така: “Инспекторатът прави проверки за установяване на прояви, уронващи престижа на съдебната власт, и такива, свързани с нарушаване независимостта на съдиите, прокурорите и следователите.”

Предложение от н.п. Георги Кадиев:

Параграф 4 се изменя така:

§ 4. В чл. 132а се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Инспекторатът на съдебната власт се състои от главен инспектор и 14 инспектори”.

2. Алинея 6 се изменя така:

“ (6) Инспекторатът проверява:

1. дейността на съдии, прокурори и следователи по приложението на закона, без да засяга тяхната независимост;

2. разглеждането и решаването на делата и преписките в разумен срок по жалби за забавено правосъдие;

3. спазването на изискванията за почтеност при изпълнението на служебните функции на съдии, прокурори и следователи;

4. наличието на конфликт на интереси при изпълнение на служебните задължения на съдии, прокурори и следователи;

5. редовността на имуществените декларации и тяхното съответствие с притежаваното имущество;

6. проявите на съдии, прокурори и следователи, които уронват престижа на съдебната власт;

7. наличието на прояви, свързани с нарушаване независимостта на съдии, прокурори и следователи.”

3. В ал. 7 се създава изречение второ: “Главният инспектор и инспекторите при осъществяване на своите функции са независими и се подчиняват само на закона”.

4. В ал. 8 думите “на Висшия съдебен съвет” се заменят с “на Народното събрание”.

§ 5. В чл. 133 думите “Висшия съдебен съвет” се заменят с “Пленума на Висшия съдебен съвет, на съдийската и прокурорската колегии”.

§ 6. В чл. 150 се създава ал. 4:

„(4) Висшият адвокатски съвет може да сезира Конституционния съд с искане за установяване на противоконституционност на закон, с който се нарушават права и свободи на гражданите.”

Предложение от н.п. Димитър Делчев, Настимир Ананиев, Корман Исмаилов, Борислав Миланов, Радан Кънев, Найдено Зеленогорски, Гроздан Караджов, Атанас Атанасов, Антони Тренчев, Борис Станимиров и Румен Христов:

В § 6 относно чл. 150 ал. 2 се изменя така:

„(2) Когато е убеден, че приложимият по делото закон противоречи на Конституцията, съдебният състав, който действа като втора или последна инстанция по делото, е длъжен да спре висящото пред него дело и да внесе въпроса в Конституционния съд.”

Предложение от н.п. проф. Борислав Борисов, Кирил Цочев, Лъчезар Никифоров, Михо Михов, Мариана Тодорова, Иван Станков, Георги Кючуков, Светослав Белемезов, Иван Славов, Иван Пенков и Петър Кадиев:

Параграф 6 да отпадне.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ВРЕМЕННАТА КОМИСИЯ:**

ДИМИТЪР ЛАЗАРОВ